

PM 2004 RVII (Dnr 327-2159/2004)

Utveckling av Branschrådet inom äldreomsorg

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att godkänna att uppdraget för och sammansättning av Branschrådet för äldreomsorgsfrågor ändras i enlighet med denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslöt den 20 november 1996 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att inrätta ett branschråd för äldre- och handikappomsorgen. Rådet skulle vara strategiskt viktigt för att utbyta erfarenheter mellan utförare i staden, entreprenörer och anbudsgivare. Det skulle i sin tur bidra till att öka kvaliteten i äldre- och handikappomsorgen. Det konstaterades 2003 att det fanns ett behov av att utveckla rådets nuvarande uppdrag och arbetssätt. Förslaget som utarbetats redovisas i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning godkänner i huvudsak förslaget, med den ändringen att fem av branschrådets deltagare utses av Föreningen Äldreomsorgsföretagarna och två av Nationellt forum för idéburen vård och omsorg.

Kommunstyrelsens pensionärsråd anser att det inte är motiverat att staden satsar tid och resurser på ett "Branschråd för äldreomsorgsfrågor".

Mina synpunkter

Branschrådet har idag funnits i ca sju år och har sammanträtt ca fyra gånger per år. Det konstaterades 2003 att det fanns ett behov av att utveckla rådets nuvarande uppdrag och arbetssätt. Tämligen omgående efter det att rådet etablerats 1996 blev frågorna alltmer relaterade till äldreomsorgen. Idag saknas helt representanter från verksamheter inom omsorgen om funktionshindrade.

Branschrådets främsta funktion idag består av informationsöverföring mellan staden och entreprenörerna. Rådet har kommit att bidra till en ökad förståelse mellan parterna och har också inneburit ett erfarenhetsutbyte. Principiella frågor rörande stadens sätt att genomföra upphandling av äldreomsorg har också diskuterats.

Stockholms stad upphandlade under 2003 entreprenader m.m. inom äldreomsorgen för ca 2,4 mdkr. Andelen platser inom de särskilda boendeformerna som utförs i privat regi uppgår till ca 49% och inom den öppna hemtjänsten utgör andelen privata utförare ca 30%.

Med hänsyn till omfattningen av den privat drivna äldreomsorgen är det av strategisk vikt att det finns ett forum där representanter från staden och från branschen kan mötas, diskutera och utbyta erfarenheter kring verksamhetsutveckling, upphandlingsprocessen m.m.

Branschrådets uppgift är att bidra till utveckling men det främsta ansvaret för utvecklingen av kvaliteten och av verksamheten ligger självklart hos respektive nämnd och ytterst kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Rådet föreslås bestå av sju deltagare från företag och intresseorganisationer verkssamma inom äldreomsorgsområdet. Fem av dessa utses av Föreningen Äldreomsorgsföretagarna/Föreningen Vårdtagarna i syfte att representera branschen och inte enbart det egna företaget och två utses av FAMNA, riksorganisation för nonprofit vård och omsorg. Den enskilde ledamoten ska inte utse sin eventuella ersättare vid egen frånvaro.

Föreningen Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och intresseorganisation för vårdgivare som bedriver vård och omsorg i privat regi. Bland föreningens drygt 1 800 medlemsföretag finns de flesta verksamheter inom vård och omsorg representerade. Branschområdet Omsorg om äldre inom föreningen innefattar för närvarande 70 företag där 10 500 årsanställda arbetar vid 250 arbetsplatser. Föreningen Vårdföretagarna ingår i Svenskt Näringsliv. Föreningen Äldreomsorgsföretagarna bildades den 18 juni 2004. Syftet med denna förening är att verka opinionsbildande för att driften av all äldreomsorgsverksamhet som inte är myndighetsutövning konkurrensutsätts och för förbättrade och likvärdiga avtalsvillkor mellan offentliga och privata uppdragstagare. Föreningen har bildats med stöd av Vårdföretagarna. FAMNA riksorganisationen för nonprofit vård och omsorg består av religiösa organisationer och andra frivilligorganisationer som bedriver bl.a. äldreomsorg. FAMNA kallades tidigare Nationellt forum för idéburen vård och omsorg.

Stockholms stad representeras av sju tjänstemän: biträdande stadsdirektör, chefen för äldreomsorgsberedningens kansli, chefen för stadens centrala upphandlingsfunktion samt stadens personaldirektör. Dessa befattningar är permanenta i rådet. Stockholms stad representeras även av två stadsdelsdirektörer och en äldreomsorgschef från en stadsdelsförvaltning.

Dessa utses enligt ett rullande schema i syfte att öka kännedomen om rådets funktion och arbete.

Verksamheten vid branschrådet leds av socialborgarrådet/äldreomsorgsborgarrådet som tillika är rådets ordförande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna att uppdraget för och sammansättning av Branschrådet för äldreomsorgsfrågor ändras i enlighet med denna promemoria.

Stockholm den 21 oktober 2004

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen beslöt den 20 november 1996 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att inrätta ett branschråd för äldre- och handikappomsorgerna. Rådet skulle vara strategiskt viktigt för att utbyta erfarenheter mellan utförare i staden, entreprenörer och anbudsgivare. Det skulle i sin tur bidra till att öka kvaliteten i äldre- och handikappomsorgerna. Det konstaterades 2003 att det fanns ett behov av att utveckla rådets nuvarande uppdrag och arbetssätt. Förslaget som utarbetats redovisas i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 18 maj 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Ärendets beredning

Behovet av utveckling av Branschrådet nuvarande uppdrag och arbetssätt diskuterades vid branschrådets möte den 27 november 2003. Vid mötet beslutades att en särskild arbetsgrupp bestående av två representanter från staden (Gunnel Rohlin och Roger Eklund från Finansavdelningen) samt två representanter från branschen (Jan Edling Vårdföretagarna och Ylva Behr Medihem AB) skulle få i uppdrag att föreslå erforderliga förändringar i Branschrådets uppdrag och syfte.

Branschrådet för äldreomsorg behandlade arbetsgruppens förslag vid Branschrådets möte den 4 maj 2004 och godkände härvid förslaget till utveckling. Förslaget har därefter beretts inom finansavdelningens upphandlingsenhet och Äldreomsorgsberedningens kansli.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslöt den 20 november 1996 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att inrätta ett branschråd för äldre- och handikappomsorgerna.

Som motiv för inrättandet av branschrådet anförde de föredragande borgarråden att ” Vi anser därför att det gäller att på bästa sätt utbyta erfarenheter mellan utförare i staden, entreprenörer och anbudsgivare.

Ett sådant erfarenhetsutbyte bör stimulera verksamhetsutvecklingen och bidra till att öka kvaliteten i äldre- och handikappomsorgerna. De som utför verksamhet i staden och i fristående bolag kan på detta sätt mötas, inte bara i en anbudskonkurrens, utan även i ett fruktbart samtal och utbyte av idéer.

Vi anser därför att det är av stor vikt att finna ändamålsenliga former för diskussion och erfarenhetsutbyte mellan staden och entreprenörerna och anser därför att stadsledningskontoret skall inrätta ett sådant råd. Rådet bör bestå av lika många företrädare för staden som entreprenörerna, sammantaget t.ex. 10 personer. Staden skall representeras av såväl personer från utförar-/anbudsgivarsidan som personer från beställande funktioner.

Vi vill poängtera att representanterna för entreprenörerna skall företräda gemensamma intressen och inte enbart den entreprenör som representanten är anställd av.

Syftet med branschrådet fastställdes till att i huvudsak vara följande.

- ◆ att genom dialog och erfarenhetsutbyte bidra till att stimulera kvalitets- och verksamhetsutvecklingen inom äldre- och handikappomsorgerna,
- ◆ att bidra till att lyfta fram och analysera erfarenheter från konkurrensetsatta verksamheter och egenregiverksamheter,
- ◆ att bidra till att effektivisera upphandlingsprocessen och förbättra entreprenadavtalen,
- ◆ att bidra till att de företag som deltar i upphandlingar känner förtroende för stadens sätt att handlägga dessa,
- ◆ att underlätta för företag och egen regi att delta i upphandlingar,
- ◆ att i övrigt genom olika insatser bidra till att de konkurrensetsatta verksamheterna och egenregiverksamheten utvecklas på ett positivt sätt.”

De föredragande borgarråden underströk att även om branschrådets uppgift är att bidra till utveckling så ligger ansvaret för utvecklingen av kvaliteten och av verksamheten självklart i respektive nämnd och ytterst i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Vidare fastställdes att branschrådet i huvudsak bör styra sina egna arbetsformer och att det årligen bör fastställa en plan för sin verksamhet. För att staden på bästa sätt skall kunna tillgodogöra sig de erfarenheter som kommer från branschrådet skall rådet regelbundet rapportera till Personal- och kvalitetsutskottet.

Rådets verksamhet under senare år

Branschrådet har idag funnits i ca sju år och har sammanträtt ca fyra gånger per år. Tämlichen omgående efter det att rådet etablerats blev frågorna alltmer relaterade till äldreomsorgen. Idag saknas helt representanter från verksamheter inom omsorgen om funktionshindrade.

Med tiden har även rådets ursprungliga syfte alltmer kommit i skymundan och mötena har istället kommit att få informationsöverföring som främsta punkt på dagordningarna. Förklaringen till detta är att deltagarna bytts ut flera gånger sedan starten och att det idag inte finns en enda deltagare som var med vid rådets etablering. Denna kritik till trots, skall det understrykas att rådet ändå kommit att bidra till en ökad förståelse parterna emellan, att erfarenhetsutbyte ägt rum samt att exempelvis principiella frågor rörande stadens sätt att genomföra upphandling av äldreomsorg har diskuterats.

Deltagarna i branschrådet är eniga om att rådet har en viktig funktion att fylla även framledes, men att dess syfte och arbetsform behöver ses över.

Stadsledningskontorets förslag

Stadsledningskontoret föreslår, efter att ha diskuterat frågan med deltagarna i branschrådet, att rådets uppdrag ändras i enlighet med förslagen i detta tjänsteutlåtande.

Rådets avgränsning

Mot bakgrund av att aktörerna inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade skiljer sig åt, föreslås att branschrådet begränsas till att endast omfatta äldreomsorgen.

Om det bedöms erforderligt att ha ett motsvarande råd med aktörer verksamma inom omsorgen om funktionshindrade föreslås detta inrättas i särskild ordning.

Rådets deltagare och hur de utses

Rådet föreslås bestå av sju deltagare från företag och intresseorganisationer verksamma inom äldreomsorgsområdet. Sju av dessa utses av Föreningen Äldreomsorgsföretagarna i syfte att representera branschen och inte av det egna företaget. Det innebär bl.a. att det inte är den enskilda ledamoten som utser eventuella ersättare vid egen frånvaro.

Stockholms stad representeras av sju tjänstemän; Biträdande stadsdirektör, chefen för äldreomsorgsberedningens kansli, chefen för stadens centrala upphandlingsfunktion samt stadens personaldirektör. Dessa befattningar är permanenta i rådet. Stockholms stad representeras även av två stadsdelsdirektörer och en äldreomsorgschef från en stadsdelsförvaltning.

Dessa utses enligt ett rullande schema i syfte att öka kännedomen om rådets funktion och arbete.

Verksamheten vid branschrådet leds av socialborgarrådet/äldreomsorgs- borgarrådet som tillika är rådets ordförande.

Rådets funktion

Branschrådet är ett samarbetsforum och har som sådant inte någon beslutande funktion. Rådet kan emellertid, om enighet uppnås, besluta utge rekommendationer till förvaltningar och till Föreningen Äldreomsorgsföretagarna anslutna företag och samverkande organisationer i specifika frågor. Sådana rekommendationer är inte bindande och kan endast avse frågor inom ramen för de uppgifter som ingår i rådets uppdrag (nedan).

Förslag till nytt uppdrag för branschrådet

Syftet med branschrådet föreslås fastställas till att vara följande.

- ♦ att genom dialog och erfarenhetsutbyte bidra till att stimulera kvalitets- och verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen,
- ♦ att bidra till att lyfta fram och analysera positiva och negativa erfarenheter från konkurrensutsatta verksamheter och egenregiverksamheter,
- ♦ att bidra till att effektivisera och utveckla upphandlingsprocessen och förbättra entreprenadavtalen,
- ♦ att i övrigt genom olika insatser bidra till att de konkurrensutsatta verksamheterna och egenregiverksamheten utvecklas på ett positivt sätt,
- ♦ att etablera ett forum för övergripande samverkan, där frågor som långsiktig personalrekrytering/-försörjning, förändringar i regelverk, nytt på forskningsområdet m.m. kan diskuteras.

Att representanter för de verksamma aktörerna inom stadens äldreomsorg har ett forum för regelbunden dialog, bedöms även kunna bidra till att förtroendet mellan parterna utvecklas.

I branschrådet skall goda exempel lyftas fram i syfte att sprida dem till andra verksamheter, oavsett driftsform. Även om branschrådets uppgift är att bidra till utveckling så bör det dock understrykas att ansvaret för utvecklingen av kvaliteten och av verksamheten självklart åvilar respektive nämnd och ytterst i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

För att branschrådet skall kunna bidra till verksamhetsutveckling m.m. är det nödvändigt att rådets protokoll får en så stor spridning som möjligt. Det åligger därför respektive deltagande organisation att självant svara för att protokollen sprids till berörda inom den egna verksamheten.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning beslöt den 8 juni 2004 att lämna följande uttalande.

Äldreomsorgsberedningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att förslag till reviderat uppdrag för Branschrådet för äldreomsorgsfrågor godkänns med den ändringen att fem av rådets deltagare utses av Föreningen Äldreomsorgsföretagarna och två utses av Nationellt forum för idéburen vård och omsorg.

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslöt den 27 maj 2004 att lämna följande uttalande.

KPR kan inte finna det motiverat att staden satsar tid och resurser på ett "Branschråd för äldreomsorgsfrågor".

I den händelse ett uppdrag till Branschrådet ändå ges, bör självfallet pensionärsorganisationerna inbjudas delta, åtminstone i adjungerad form.